

L'Església exigeix seguretat a la feina: "Més de dues persones moren al dia treballant"

Encara hi ha gent que mor treballant. I no poca. A l'estat espanyol moren més de dues persones al dia per sinistralitat laboral. Durant el passat 2022 es van registrar un total de 822 morts en l'àmbit laboral. "Els números són escandalosos", alerta **Antonio Javier Aranda**, un dels autors del Quadern de la Pastoral del Treball "Un trabajo que cuida, contribuye a la restauración de la plena dignidad humana", coincidint aquest divendres 28 d'abril amb el Dia Mundial de la Seguretat i Salut a la Feina. Per contextualitzar-ho, Aranda explica que el nombre de morts a la feina és deu vegades més gran que el de mortes per violència de gènere i només està per darrere de les dels accidents de tràfic.

A Catalunya es van produir 97.000 accidents laborals l'any 2022, en els quals van morir 80 persones. El que implica un increment del 24% respecte a l'any anterior que ha arribat a tots els sectors. El passat 9 de març un treballador i dos estudiants de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) van morir a la mina de Súria a causa d'un desprendiment. En aquest cas, la tragèdia va arribar als mitjans, però normalment aquests casos "no tenen focus mediàtic", alerta **Mercè Solé**, directora del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya (POC).

Solé denuncia que socialment els accidents laborals es contempen com una fatalitat, com successos aïllats sense causes ni conseqüències. Un "ha estat mala sort". Però al darrere solen haver-hi incompliments de la normativa, màquines obsoletes i formació inadequada dels treballadors.

Davant d'aquest context i amb motiu del Dia Mundial de la Seguretat i Salut a la Feina, la Comissió Episcopal per la Pastoral Social i Promoció Humana ha dedicat uns dels seus quaderns de treball a la conscienciació sobre la importància de la salut laboral. Aranda, que també és director del Departament de Pastoral del Treball de la Conferència Episcopal Espanyola, explica que des del 2012 anaven observant un augment en el nombre d'accidents laborals, però no feien cap reflexió ni aprofundien en aquest tema. En fer-ho es van adonar que la precarietat generada per la Reforma Laboral del 2012 tenia una relació directa amb els índexs de sinistralitat. "Moltes empreses estalvien diners en el tema de seguretat", reconeix Antonio Javier Aranda. Un altre factor clau és la manca d'inspectors de treball. "Hi ha un nombre molt reduït de funcionaris per al gran nombre d'empreses que existeixen", alerta Aranda.

Un actor essencial per equilibrar la balança són els sindicats. Segons la directora de la POC no són fàcils d'implantar perquè són vistos com una cosa antipàtica. "Però si no com es fa? Has de visibilitzar el conflicte". És per això que a les empreses grans, on usualment hi ha un sindicat més organitzat i tenen més revisions de treball, es produeixen menys accidents que a les petites.

"I només estem parlant de treballs legals", puntualitza Solé. "A les feines il·legals no es compleixen les normatives de sou, d'assegurança ni de seguretat", denuncia. La llei d'estrangeria dificulta la regularització d'aquestes feines i ajuda a la proliferació de l'economia submergida, indica la directora de la POC. A més, la llei d'estrangeria està creant una màfia al voltant de tot el que l'envolta. "Les entrevistes s'arriben a vendre per 400 €", explica Solé.

Un d'aquests casos és el de **Fermín Rodrigo**, militant de la Germanor Obrera d'Acció Catòlica (GOAC). Natural d'Almazán, Sòria, Rodrigo era el petit de 12 germans. Amb 13 anys va tenir el primer contacte amb la sinistralitat laboral. El seu germà de 31 anys va morir a la fàbrica de paper del poble, deixant a dues filles i una vídua. Només dos anys després, un altre germà de 20 anys va perdre la vida en les mateixes circumstàncies treballant al mateix recinte. "D'allà va sortir la

meva consciència sobre la prioritat que ha de tenir la salut laboral dintre del treball assalariat”, explica.

També va participar en la construcció de General Motors l’any 1979, a Figueruelas, Aragó. Relata que van produir-se molts accidents laborals i van morir 12 persones. “Més tard ens vam assabentar que l’empresa ja contemplava 15 morts en el desenvolupament de l’obra”, declara el militant, “fins i tot van sortir guanyant respecte a la seva previsió de morts”. El militant de la GOAC explica que “hi ha molt de dolor darrere d’un accident laboral, no només dels mortals”. Els costos humans d’un accident no es tenen presents en els balanços oficials. “No hi ha només una víctima, tota la família de la persona treballadora també ho és”, denuncia.

Feines que emmalalteixen

Les malalties laborals són l’altra problemàtica silenciada. No existeix un vincle perquè els metges de capçalera relacionin la molèstia amb la feina. “Si és física, s’atribueix a l’edat”, denuncia Antonio Javier Aranda. Això d’entrada fa que moltes malalties derivades del desgast personal no siguin detectades.

Cada cop més augmenten els problemes de caràcter psicosocial. El desgast per la feina, la càrrega de vida i el treball productiu és a l’ordre del dia de la classe treballadora. Aranda explica que s’estan presentant alternatives: “La societat s’adona d’aquest problema i es comença a parlar de la jornada laboral de 4 dies que ajudaria a la conciliació”. Però malgrat aquestes propostes, la realitat és que el 46% dels treballadors espanyols reconeixen fer més de 40 hores setmanals.

Fermín Rodrigo afegeix que el paper determinant de les mútues en la gestió de les baixes incrementa l’estrès i la pressió sobre la gent treballadora. “Elles mateixes s’han convertit en una font d’instabilitat laboral i causa de patiment”, al·lega.

A més a més, usualment aquestes situacions s’aborden de forma individual. Mercè Solé ho té clar: “Quan et trobes en una situació d’assetjament dins d’una empresa no necessites un psicòleg, necessites un sindicat”.

“Treballar és contribuir a la creació”

Els empresaris catòlics que tenen a treballadors a càrrec són actors clau en la creació de treball decent. “Ser cristià implica assegurar-se que l’altre pugui viure dignament”, declara Solé. Encara que reconeix que de vegades la mentalitat d’aquest món i la competència deslleial a la qual moltes empreses s’enfronten pesa molt. “Si l’Església diu que treballar és contribuir a la creació, les condicions laborals han de ser bones”, conclou.

Aranda també recorda que la dignitat de la persona humana i el dret a la vida són dos principis bàsics de l’Església. “Aquests dos principis ens han de fer actuar en situacions d’injustícia”, afegeix. Fer un pas endavant quan hi hagi eleccions sindicals o donar suport a la labor dels companys que representen l’opinió dels treballadors són eines claus per poder garantir la dignitat al treball. La presidenta de la POC recorda que per enfrontar-se a aquestes situacions d’injustícia i negligència es requereix col·lectivisme. “Hem de passar de la conversa de bar a l’organització”, anuncia. El militant de la GOAC Fermín Rodrigo manté que “la lluita val la pena i evita dolor”.